

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ (Σεπτέμβριος 2007)

Συγγραφέας: ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ

Οι πυρκαϊές δεν αποτελούν αυστηρά ελληνική υπόθεση· είναι ένα ζήτημα που απασχολεί ολόκληρο τον πλανήτη. Η επιδείνωση των κλιματικών φαινομένων, όπως η ξηρασία και το φαινόμενο του θερμοκηπίου, προκαλούν όλο και περισσότερες φυσικές καταστροφές. Σε αυτή τη διαδικασία ο παράγων άνθρωπος κατέχει καθοριστικό ρόλο, αφού, ενεργώντας είτε από πρόθεση είτε από αμέλεια, συμβάλλει

στην αποσταθεροποίηση του κλίματος και στην πρόκληση πολύπλευρων κρίσεων. Πώς όμως φθάνουμε εκεί;

Η μεγάλη διάρκεια της ξηρασίας σε συνδυασμό με την απουσία στοιχειωδών μέτρων πρόληψης καθιστούν τις αντοχές του κλίματος ασθενέστερες. Παράλληλα το φαινόμενο του θερμοκηπίου και το διοξείδιο του άνθρακα επιδεινώνει τα οικοσυστήματα και νομοτελειακά οδηγεί στην εμφάνιση πυρκαϊών, στις οποίες ο άνθρωπος δρα καταλυτικά (π.χ., πολλές ήταν οι πυρκαϊές που ξέσπασαν λόγω της φθοράς των καλωδίων του ηλεκτρικού ρεύματος). Έπειτα έρχονται τα ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως σφοδρότατες βροχοπτώσεις ή παρατεταμένες ξηρασίες, καθιστώντας τα πράγματα απειλητικά.

Αναφορικά με το φαινόμενο του θερμοκηπίου σειρά διεθνών διασκέψεων έχουν ζητήσει τη μείωση των εκπομπών ρύπων διοξειδίου του άνθρακα. Δυστυχώς όμως οι μεγάλες δυνάμεις του πλανήτη είναι αντίθετες σε αυτή την προοπτική, υποστηρίζοντας ότι η εφαρμογή τέτοιων πολιτικών θα οδηγήσει σε κάμψη της βιομηχανικής δραστηριότητας με ό,τι συνέπεια κι αν έχει αυτό σε κοινωνικό επίπεδο (άνοδος της ανεργίας, αναταραχές, οικονομική και πολιτική κρίση). Άρα, η επικρατούσα άποψη πρεσβεύει ότι μια φιλικότερη προς το περιβάλλον πολιτική συγκρούεται με μείζονα οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα.

Τα δάση καίγονται, το κλίμα επιβαρύνεται από το διοξείδιο του άνθρακα, στην αύξηση του οποίου η ανθρώπινη δραστηριότητα συμβάλλει σε μέγιστο βαθμό. Κατ'

αυτόν τον τρόπο σχηματίζεται ένας ατέρμων φαύλος κύκλος που παράγει διαρκώς διοξείδιο του άνθρακα. Η ζωντανή απόδειξη που διαθέτουμε για το φαινόμενο του θερμοκηπίου είναι οι πάγοι των Πόλων που λιώνουν και κινούνται προς βορράν.

Η ανάγκη απόκτησης ερεισμάτων για καταπάτηση εντός των δασικών περιοχών αποτελεί την πηγή όλου του προβλήματος και δυστυχώς, ακόμη και σε χώρες όπως η Αμερική, όταν η αξα της γης ανεβαίνει, ανοίγουν οι ορέξεις πολλών ενδιαφερομένων. Και προκειμένου να δουν τους στόχους τους εκπληρωμένους, προκαλούν κλίμα φόβου. Το παράδειγμα της χώρας μας έχει δείξει πολλές φορές ότι κατά τη διάρκεια μιας τέτοιας καταστροφής, το κράτος αδυνατεί να ελέγξει τους καταπατητές, αφού η προτεραιότητα του είναι η προστασία των πληγέντων, η δημιουργία υποδομών και τα αντιπλημμυρικά έργα. Έτσι δημιουργούνται ιδιαιτέρως βολικές προϋποθέσεις για τους παρανομούντες.

Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα απαιτούνται αστάθμητοι παράγοντες (οι οποίοι στη χώρα μας είναι άγνωστοι) που άπτονται της παιδείας, του πνεύματος και της συνείδησης. Και η ανάγκη εφαρμογής τους είναι επιτακτική, αφού δεν είναι μόνο η ανάσχεση της καταστροφής, αλλά και η επόμενη ημέρα. Διεθνώς το τρίπτυχο της επιτυχίας έγκειται στην περιβαλλοντική συνείδηση, στην επάρκεια σε τεχνολογία και ανθρώπινο δυναμικό και στο αποτελεσματικό νομικό πλαίσιο.

Στη χώρα μας, αν και το νομικό πλαίσιο είναι ιδιαίτερα σκληρό, υπάρχει μεγάλο πρόβλημα στον κατακερματισμό των αρμοδίων για τα δάση φορέων. Το ορθόν θα ήταν να υπήρχε ένα ενιαίος φορέας δασοπροστασίας και όχι η πρόληψη και η αποκατάσταση των δασών να βρίσκονται στα χέρια διαφορετικών υπευθύνων. Το δάσος είναι ένας αδιάσπαστος ενιαίος χώρος από όπου οι δασολόγοι, οι πλέον, γνωρίζοντες δηλαδή, δεν μπορούν να είναι απόντες.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «Το ΒΗΜΑ» στις 2 Σεπτεμβρίου 2007, σ. Β58.